

OTROK MED DOMOM IN ŠOLO

Pričenja se novo šolsko leto. Šolarji, njihovi starši in učitelji vstopajo vanj z različnimi občutki. Zagotovo pa je vsem skupna želja, da bi bilo leto v vseh ozirih uspešno, za to pa je potrebno dobro sodelovanje med domom in šolo oziroma med starši in učitelji.

Vpliv povezanosti doma in šole na šolski uspeh

Raziskave kažejo, da je otrokova šolska uspešnost v veliki meri odvisna od dobrega sodelovanja med domom in šolo. Šolar namreč živi v družini, obenem pa je vključen v šolo, v kateri med šolskim letom nemalokrat preživi celo več časa kot doma, če seveda izzamemo čas spanja. Družinsko in šolsko življenje otroka se tako nenehno prepletata. Zato je za optimalno otrokovo uspešnost bistveno, da starši in učitelji dobro sodelujejo.

Biti partnerji v skupni skrbi za otroka

Za otrokov čim boljši razvoj in uspeh je pomembno, da se starši in učitelji podpirajo v svojih vzgojno izobraževalnih prizadevanjih, da so zavezniki in dobri partnerji. To pomeni, da so v medsebojnih odnosih spoštljivi in pristni, si zaupajo, se poslušajo in upoštevajo drug drugega, si delijo odgovornost, skupaj rešujejo probleme s pogovarjanjem, dogovarjanjem ter skupnim načrtovanjem in odločanjem, kako jih bodo reševali.

Čim boljši so stiki staršev z učitelji, večji vpliv imajo na otrokovo obnašanje in učenje.

Stališča in odnos staršev do šole in učiteljev vplivajo na otroke

Stališča, ki jih starši izražajo do šole, pomembno vplivajo na otrokov šolski uspeh in odnos, ki ga zavzemajo starši do šole in učiteljev, vpliva na otrokov odnos do šole in učiteljev. Tako se starševa (ne)naklonjenost šoli in učiteljem prenaša tudi na otroka. Pri svojem delu opažam, da starši pogosto, običajno v svoji stiski in nemoči, bolj ali manj opravičeno, kritizirajo učitelje vpricho otroka. Ne pozabimo, da bo tak otrok hitro našel »opravičilo« oziroma razloge za svoje težave pri učiteljih in jih ne iskal pri sebi. Tudi v odnosu do učitelja bo tak otrok hitreje prestopal meje. Saj vemo, da od slabih misli o nekom ni daleč do grdih besed v komunikaciji z njim, od le-teh pa je le še korak do neustreznega, nespoštljivega vedenja do njega. Če so namreč starši kar naprej zelo kritični do učiteljev in pred otrokom glasno, celo agresivno ter nedostojno izpostavljajo njihove domnevne napake, otroci to najpogosteje razumejo kot dovoljenje, da so tudi sami lahko takšni v odnosu do njih.

Zato vedno svetujem staršem, naj se o tem, kar se jim zdi narobe ali jih moti, s čimer se ne strinjajo, kar jih je morda prizadelo ipd., pogovorijo z učitelji. Če bodo v pogovoru z njimi spoštljivi, ni bojazni, da bi s tem, kot se nekateri bojijo, škodili otroku.

Redno obiskovanje roditeljskih sestankov in pogovornih ur

Starše običajno najbolj zanimajo ocene. Toda ne pozabimo, da so starši in učitelji drug drugemu lahko zelo pomemben vir še dodatnih informacij in spoznanj o otroku. Starši namreč poznajo otroka tudi z vidikov, ki so učiteljem neznani, npr. v kakšnih razmerah živi otrok, kakšni so njegovi posebni interesi in osebnostne lastnosti, ki jih izkazuje doma, morebitne zdravstvene ter druge posebnosti otroka in podobno. Po drugi strani pa lahko tudi starši pridobijo dodatna spoznanja o otroku od učiteljev, ki jim odkrivajo, kako deluje otrok v šolskem okolju – ne le na učnem, temveč tudi na čustvenem in socialnem področju. Zato so pogovorne ure o otroku v šoli izjemnega pomena, saj otroka potem lahko bolje razumejo tako starši kot učitelji in zato z njim ustrezneje ravnajo.

Redno spremljanje otroka – šolarja - doma

Poleg tega je pomembno, da se starši vključujejo v šolo tudi doma, tako da se redno, tako rekoč vsakodnevno, zanimajo za otrokovo življenje in delo v šoli in se vključujejo v otrokove domače priprave na pouk.

Otrokom naj starši zagotavljajo ustrezne pogoje za učenje, jih nadzirajo in usmerjajo pri domačem delu za šolo in jim, po potrebi in svojih zmožnostih, pri tem tudi pomagajo. Pri svojem delu s šolarji v Posvetovalnici opažam, kako pomembno je, da se zanimamo tudi za otrokovo doživljanje šole in njegovo počutje v njej: kako (ne)rad hodi otrok v šolo, kako se tam počuti, kaj mu je všeč, česa ne mara, ne zmore, mu je težko, kako se razume s sošolci in učitelji, kaj ga najbolj skrbi itd. Veliko stisk, ki jih sicer sami od sebe ne omenjajo, izpostavljajo otroci v teh pogovorih. Pomagamo pa lahko šele, ko za stisko vemo. Hkrati se v teh pogovorih bolje povežemo z otrokom, ki se čuti razumljenega, saj se ne zanimamo zgolj za njegov uspeh in morebitne probleme, temveč tudi zanj kot osebo. Če bi starši in učitelji več pozornosti (ali vsaj toliko, kolikor jo namenjajo ocenam) posvečali tudi otrokovemu počutju in doživljanju, menim, da bi se to posredno poznalo tudi na učnem uspehu. Saj poznamo znani rek: »Če hočemo, da se glava odpre, je treba najprej potrkati na srce.«

Vsem šolarjem, njihovim staršem in učiteljem želim veliko srčnosti v medsebojnih stikih in vse dobro v novem šolskem letu.

Avgust 2017

Irena Mohorovič, univ.dipl.psih.